

Nr 62

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen (1941:251) om särskild varuskatt, m. m., såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet, jämte motioner.

Propositionen

I proposition nr 178 har Kungl. Maj:t under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 23 oktober 1970 föreslagit riksdagen att

dels anta inom finansdepartementet upprättade förslag till

1) förordning om ändring i förordningen (1941:251) om särskild varuskatt,

2) förordning om ändring i förordningen (1960:258) om utjämningskatt å vissa varor,

3) förordning om ändring i förordningen (1968:361) om avgift vid införsel av vissa bakverk,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta förordade ändringar i tulltaxan (1968:25) och att utfärda föreskrifter för förordad restitution av särskild varuskatt i fråga om viss export,

dels medge att ur anslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område utbetalas bidrag till täckande av kostnaderna för det utökade prisutjämningsförfarande som förordats.

Propositionen har, såvitt den avser frågan om bidrag till täckande av kostnaderna för det utökade prisutjämningsförfarandet, hänvisats till jordbruksutskottet och i övrigt till bevillningsutskottet.

I propositionen föreslås, att den särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror läggs om från nuvarande värdebeskattning till en viktbeskattning med en enhetlig skattesats om 2 kr. 20 öre per kg av varans vikt inklusive detaljhandelsemballage. Vidare föreslås vissa ändringar i beskattningsområdet och som följd härav även vissa ändringar i utjämningskatten, förordningen om avgift vid införsel av vissa bakverk och tulltaxan. Ändringarna är avsedda att gälla från den 1 januari 1971.

Författningsförslagen

1) Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen (1941: 251) om särskild varuskatt

Härigenom förordnas, att 3, 6 och 8 §§ förordningen (1941: 251) om särskild varuskatt samt bilagan till förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

1¹. Skatten utgår med femtio procent av varans beskattningsvärde.

1. För vara, hänförlig till tulltaxenummer 17.04, 18.06, 19.08 eller 21.07, utgår skatten med två kronor tjugo öre för kilogram av varans vikt (beskattningsvikt) och för vara, hänförlig till tulltaxenummer 33.06 eller 38.19, med femtio procent av varans beskattningsvärde.

2². Beskattningsvärdet är för vara hänförlig till tulltaxenummer 33.06 eller 38.19, lika med det pris, som den skattskyldige i allmänhet betingar sig vid försäljning av varan till detaljhandlare, och för annan vara lika med det lägsta pris, som den skattskyldige betingar sig vid försäljning av varan i större poster till återförsäljare, allt under förutsättning att försäljningen sker till någon med vilken den skattskyldige icke står i intressegemenskap.

2. I beskattningsvikt inräknas sådant förefintligt emballage med vilket varor av ifrågavarande slag försäljas i detaljhandeln.

I fall där försäljning som avses i första stycket icke bedrives, är beskattningsvärdet lika med det pris den skattskyldige kan antagas hava betingat sig vid sådan försäljning.

Beskattningsvärde är lika med det pris, som den skattskyldige i allmänhet betingar sig för varan vid försäljning till detaljhandlare eller, om försäljning till detaljhandlare icke bedrives, det pris den skattskyldige kan antagas hava betingat sig vid sådan försäljning. Skattens belopp skall ej inräknas i priset. Såsom beskattningsvärde må icke angivas pris, som gäller allenast för en mindre betydande del av den skattepliktiga försäljningen.

I pris, som i första eller andra styckena sägs, skall icke inräknas beloppet av den särskilda varuskatten. Såsom beskattningsvärde må icke angivas pris, som gäller allenast

¹ Senaste lydelse 1965: 76.

² Senaste lydelse 1962: 31.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

för en mindre betydande del av den skattepliktiga försäljningen.

För vara ————— i förvärvssyfte.

Det ankommer ————— givna stadganden.

6 §.

1. Deklaration skall insändas till kontrollstyrelsen senast å femtonde dagen i andra månaden efter varje kalendermånads utgång och innehålla uppgift om beskattningsvärdet av den skattepliktiga omsättningen.

1. Deklaration skall insändas till kontrollstyrelsen senast å femtonde dagen i andra månaden efter varje kalendermånads utgång och innehålla uppgift om *beskattningsvikten eller, i fråga om varor för vilka skatten utgår i förhållande till varuvärdet, beskattningsvärdet för de varor för vilka skattskyldighet inträtt under den kalendermånad deklarationen avser.*

Om särskilda ————— kvartal deklarationen avser.

2. I deklaration ————— svensk frihamn.

Avdrag som nyss sagts skall avse beskattningsvärdet.

Avdrag som nyss sagts skall avse *beskattningsvikten i fråga om varor för vilka skatten utgår efter vikt och beskattningsvärdet i fråga om varor för vilka skatten utgår i förhållande till varuvärdet.*

På särskild ————— från köparen.

8 §¹.

1. Införes skattepliktig vara till riket av annan än registrerad importör, skall den skattskyldige, där ej annat nedan stadgas, i samband med tulltaxeringen av varan till tullmyndigheten i införselorten i två exemplar avlämna en på heder och samvete avgiven deklaration angående varans beskattningsvärde.

1. Införes skattepliktig vara till riket av annan än registrerad importör, skall den skattskyldige, där ej annat nedan stadgas, i samband med tulltaxeringen av varan till tullmyndigheten i införselorten i två exemplar avlämna en på heder och samvete avgiven deklaration angående varans *beskattningsvikt eller, i fråga om vara för vilken skatten utgår i förhållande till varuvärdet, varans beskattningsvärde.*

2. Deklaration erfordras icke beträffande sådan skattepliktig vara, som avses i 3 § 2 mom. *fjärde* stycket. Beträffande sådan vara skall den skattskyldige till tullmyndigheten avlämna skriftlig försäkran i två exemplar rörande ändamålet med införseln; dock att sådan försäkran icke erfordras därest det är uppen-

2. Deklaration erfordras icke beträffande sådan skattepliktig vara, som avses i 3 § 2 mom. *tredje* stycket. Beträffande sådan vara skall den skattskyldige till tullmyndigheten avlämna skriftlig försäkran i två exemplar rörande ändamålet med införseln; dock att sådan försäkran icke erfordras därest det är uppen-

¹ Senaste lydelse 1965: 76.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

bart att varan införes för annat ändamål än försäljning eller användning i förvärvssyfte.

bart att varan införes för annat ändamål än försäljning eller användning i förvärvssyfte.

Bilaga

Förteckning över varor, för vilka särskild varuskatt skall erläggas¹

Tulltaxe-nummer	Varuslag
ur 17.04	Sockerkonfektyrer, icke innehållande kakao, <i>med undantag av</i> fondantmassor, mandelmassor, pastor och andra liknande halvfabrikat i bulk.
ur 18.06	Choklad och chokladvaror samt andra födoämnen innehållande kakao, <i>med undantag av</i> glass, glasspulver, glasspasta (glassmassa) och puddingpulver samt pulver, flingor, pastor och flytande beredningar för framställning av dryck.
ur 19.08	Biscuits och wafers med mellanlägg av kräm e. d. till övervägande delen överdragna med choklad.
ur 21.07	Konfektyrer, ej hänförliga till annat nummer, <i>med undantag av</i> massor, pastor och andra liknande halvfabrikat i bulk.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållande som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1967: 242.

2) Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen (1960: 258) om utjämningskatt å vissa varor

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen (1960: 258) om utjämningskatt å vissa varor skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §¹.

Utjämningskatt skall utgå för
a) choklad- och konfektyrvaror, som äro skattepliktiga enligt förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt, *med undantag för pulver och tabletter som försatts med socker eller sötningsmedel och äro avsedda för beredning av läskedrycker;*

b) fondantmassor, pastor och andra liknande halvfabrikat, innehållande mindre än 80 viktprocent sötningsmedel, i bulk, i tulltaxan den 12 januari 1968 (nr 25) hänförliga till tulltaxenummer 17.04, *samt s. k. fastlagsmassa, hänförlig till samma tulltaxenummer;*

c) wafers och — — — — — och starköl.

Utjämningskatt skall utgå för
a) choklad- och konfektyrvaror, som äro skattepliktiga enligt förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt;

b) fondantmassor, pastor och andra liknande halvfabrikat, innehållande mindre än 80 viktprocent sötningsmedel, i bulk, i tulltaxan den 12 januari 1968 (nr 25) hänförliga till tulltaxenummer 17.04;

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållande som hänför sig till tiden för ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1968: 360.

3) Förslag
till
Förordning
om ändring i förordningen (1968: 361) om avgift vid införsel av
vissa bakverk

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen (1968: 361) om avgift vid införsel av vissa bakverk skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

För wafers — — — — — vid införsel.

Första stycket gäller ej vara som är skattepliktig enligt förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1971.

Beträffande motiveringen för förslagen hänvisar utskottet till propositionen.

Motionerna

Yrkanden

1) de likalydande motionerna I: 1325 av herr *Eric Carlsson* samt II: 1545 av herrar *Hedin* och *Nilsson* i Tvärålund, vari hemställts,

att riksdagen vid omläggning av den särskilda varuskatten beslutar att varans nettovikt skall läggas till grund för skattens beräkning;

2) de likalydande motionerna I: 1327 av herr *Stefanson m. fl.* samt II: 1546 av herr *Sjönell m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 178 beslutar,

a) att den särskilda varuskatten för choklad och konfektyr utformas som en differentierad viktskatt och att skattesatserna med hänsyn till nuvarande och tillkommande beskattning fastställs till 1: 50 kr./kg för varor hänförliga till tulltaxenummer 17.04 (sockerkonfektyrer) och 21.07 (sockerfria konfektyrer) samt till 2: 50 kr./kg för varor hänförliga till tulltaxenummer 18.04 (chokladvaror),

b) att till utgångspunkt för viktbeskattningen tages varans nettovikt,
c) att riksdagen därest dessa förslag inte vinner bifall i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att frågan om skattens ovillkorliga knytning till nuvarande statsfinansiella intäkt prövas, i syfte att få till stånd en enhetlig skatt om högst kr. 1 : 80 per kg;

3) de likalydande motionerna *I: 1328* av herrar *Tistad* och *Österdahl* samt *II: 1543* av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till värriksdagen om ändring av det skattepliktiga området för den särskilda varuskatten på chokladvaror i enlighet med vad som anförts i motionerna;

4) de likalydande motionerna *I: 1329* av herr *Tistad m. fl.* och *II: 1544* av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen beslutar att försäljningsskatten och pälsvaruskatten skall avvecklas samt att bevillningsutskottet utarbetar förslag till erforderlig författningstext inklusive eventuellt behövliga övergångsbestämmelser;

5) motionen *I: 1326* av herr *Gösta Jacobsson*, vari hemställts,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 178 fastställer den enhetliga skattesatsen för den särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror till 2 kronor per kg av varans vikt.

Motivering

I: 1325 och II: 1545

I en rekommendation nr 28/1964 har Nordiska rådet rekommenderat de nordiska regeringarna att undersöka möjligheterna för en harmonisering av de nordiska ländernas regler om punktbeskattning på sådana områden där nuvarande olikheter skapar särskilda svårigheter. Ett spörsmål av intresse i detta sammanhang behandlas i prop. 1970: 178 med förslag till omläggning av den svenska chokladskatten från mängdskatt till viktskatt. I propositionen redovisas också den ordning som gäller för beskattningen av sötvaror i de övriga nordiska länderna. Det framgår därav att i dessa tillämpas en viktbeskattning. Vid första påseende kan det således synas som om föreliggande förslag i Sverige skulle leda till en ökad harmonisering av dessa skatteregler inom Norden.

Emellertid föreslås i propositionen, att varuskatten i Sverige skall beräknas på varans bruttovikt, dvs. varan inklusive emballage, under det att i övriga nordiska länder skatten beräknas på varans nettovikt, dvs. varan utan emballage.

Som framgår av det betänkande som ligger till grund för propositionen har utredningen funnit att vissa skäl kan tala för att basera sötvarubeskattningen på nettovikten. Då detta emellertid skulle kräva en omläggning även av den s. k. utjämningskatten, som utgår efter bruttovikten, har de sakkunniga förordat bruttoviktsbeskattning. Någon närmare motivering varför

det skulle vara ogörligt att låta omläggningen slå igenom även beträffande utjämningskatten ges ej, och det är därför ovissst om detta argument kan tillmätas större vikt.

Sedan den danska kooperationens centralorgan, FDB, hos Nordiska rådet påtalat att det svenska förslaget i detta hänseende ej bidrar till en harmonisering inom Norden, har Nordiska rådets ekonomiska utskott behandlat frågan. Utskottet har därvid bl. a. framfört:

De nordiska kooperativa rörelserna har som bekant uppnått en hög grad av rationell produktionsfördelning inom Norden, i vissa fall trots de hinder av olika slag som tyvärr alltjämt föreligger häremot. Ekonomiska utskottet anser därför, att särskild vikt bör fästas vid synpunkter från nordiskt kooperativt håll avseende förhållanden som kan utgöra administrativa hinder för en utveckling av handeln.

Nordiska rådets presidium har i skrivelse till svenska regeringen den 1 november 1970 anhållit om att dessa synpunkter skall beaktas. Det är givet att denna fråga inte hör till de stora i det nordiska samarbetet. Därmed är emellertid inte sagt att den nordiska aspekten bör lämnas obeaktad i detta sammanhang. Hittillsvarande erfarenheter visar att då det gäller möjligheterna att åstadkomma i och för sig önskvärd harmonisering på skatteområdet inom Norden, måste man nöja sig med att gå fram stegvis. Ett sådant steg synes det oss möjligt att nu ta utan att fördenskull det svenska skattesystemet åsamkas någon egentlig olägenhet.

I: 1327 och II: 1546

Kungl. Maj:ts proposition 1970:178 innehåller förslag innebärande att den särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror läggs om från nuvarande värdebeskattning till en viktbeskattning med en enhetlig skattesats om 2 kr. 20 öre per kg av varans vikt inklusive detaljhandelsemballage. Vidare föreslås viss ändring av beskattningsområdet samt motsvarande ändring beträffande utjämningskatten. Ändringen avses gälla från den 1 januari 1971.

I samband med remissbehandlingen av 1969 års punktskatteutrednings betänkande har framkommit att den kritik som riktas mot nu gällande värdebeskattning omfattas av alla berörda, såväl myndigheter som skattskyldiga inom handel och industri. Förutsättningarna för en teknisk omläggning av den särskilda varuskatten för choklad- och konfektyrvaror synes därför vara gynnsamma.

I anslutning till remissbehandlingen har vidare framkommit stor enighet vad gäller såväl omfattningen av det skattebelagda varuområdet som principen att låta den gällande värdeskatten ersättas med en viktskatt. Däremot går meningarna isär vad gäller utformningen av skatten. Utredningen har hävdad att en enhetlig skattesats för alla varor ger påtagliga fördelar, främst från administrativa synpunkter, medan från branschhåll i allmänhet häv-

dats att en differentierad skatt, med en skattesats för sockerkonfektyr och en annan för chokladvaror skulle åstadkomma mindre strukturella förändringar med utgångspunkt i dagsläget. Också utredningen framhåller att "det är uppenbart att en differentierad viktskatt totalt sett skulle närmare ansluta sig till den gällande värdeskatten än en enhetlig viktskatt. Ser man till hela varusortimentet kan det dessutom med visst fog hävdas, att en enhetlig viktskatt skulle gynna de genomsnittligt dyrare chokladvarorna, eftersom viss del av den skatt som nu belastar dessa kan sägas bli överförd på de i genomsnitt billigare sockerkonfektyrerna. Dessa skulle få en högre skattebelastning än vad som svarar mot priserna och nuvarande värdeskatt."

Departementschefen pekar i propositionen på att utredningen med stöd av inhämtade prisuppgifter kunnat visa att den dominerande delen av inom landet tillverkade chokladvaror och sockerkonfektyrer faller inom samma prisområde, vilket anses utgöra ett starkt skäl för en enhetlig viktskatt.

Enligt vår uppfattning är det ingalunda visat att så är fallet. Tidigare ändringar och särskilt erfarenheterna från 1950—1951 visar tydligt att priskänsligheten på varuområdet är mycket stor. Prissättningen i det omfattande sortimentet varierar från några kronor till flera tiotal kronor per kg. Ingen normalkurva med koncentration kring medelvärdet kan visa att här inte skulle uppkomma stora strukturella förändringar i anledning av en prisområde, vilket anses utgöra starkt skäl för en enhetlig viktskatt.

Eftersom svensk sockerkonfektyr- och chokladindustri har nått en hög grad av specialisering, ett förhållande som samtidigt gäller för importföretagen, bör strukturella förändringar undvikas och verkningarna begränsas till de tekniska förhållanden som avsetts. Redan risken för driftsinskränkningar eller företagsnedläggelser inom den specialiserade sockerkonfektyrindustrin är i nuvarande läge skäl nog att inrätta den nya viktskatten så att den så nära som möjligt ansluter till den rådande marknadsstrukturen. Detta så mycket mer som sockerkonfektyrindustrin omfattar relativt sett mindre företagsenheter med förläggning till orter där verksamheten på ett önskvärt sätt bidrar till sysselsättningen. De större företagsenheterna inom chokladindustrin vilka särskilt skulle gynnas av den enhetliga skatten ligger inom från sysselsättningsynpunkt heta områden.

I likhet med departementschefen anser motionärerna att det i nuvarande statsfinansiella läge inte finns något utrymme för skattesänkningar. Det enda alternativ som tillgodoser såväl önskemålet om bibehållen statsfinansiell intäkt som önskemålet om oförändrad marknadsstruktur är den differentierade viktskatten, en form som även av utredningen betecknas som realistisk. Vad gäller samstämmigheten på detta område inom Norden hänvisas till att Finland har ett system med tre skatteklasser för sötvaruområdet.

Dessa två syften bör i första hand uppnås också till priset av ett be-

gränsat merarbete vad gäller skattens administration. Under alla förhållanden är dessa samhällets åtaganden mindre än de åtaganden som uppkommer vid driftsinskränkningar och företagsnedläggelser.

Beträffande skattesatsernas storlek vid differentierad skatt har utredningen konstaterat att med utgångspunkt i inhemska varor borde desamma kunna bestämmas till 1: 80 kr./kg för sockerkonfektyrer och till 2: 70 kr./kg för chokladvaror. Genomsnittet för importvaror ligger lägre. Skillnaden i genomsnittlig belastning uppgår under en följd av år i båda fallen till ca 1 kr. Med utgångspunkt i oförändrad statsfinansiell intäkt (2: 20 kr. $\times$ 76 000 ton) 158,4 milj. kr. borde skattesatserna bestämmas med nära anslutning till genomsnittet för respektive område eller med 1: 50 kr./kg för sockerkonfektyrer och 2: 50 kr./kg för chokladvaror, vilket förväntas ge en intäkt (1: 50 kr. $\times$ 38 000 ton, 2: 50 kr. $\times$ 38 000 ton) i storleksordningen 152 milj. kr. Denna intäkt kan med hänsyn till den nära anslutningen till rådande marknadsförhållanden anses garanterad, medan den enhetliga skatten vid ett antaget konsumtionsbortfall på 20 % endast lämnar ca 130 milj. kr.

Såsom beskattningsvikt har föreslagits varans vikt inklusive detaljhandelsemballage, en vikt som i genomsnitt motsvarar 107 % av nettovikten. I Danmark, Finland och Norge utgår skatterna på choklad- och konfektyrvaror på varans nettovikt. Anledningen att här likväl föreslå beskattning av varans vikt inklusive detaljhandelsemballage har i första hand angivits vara överensstämmelse med de förhållanden som gäller för den särskilda utjämningskatten.

Emellertid torde utvecklingen inom en snar framtid, främst på tullprocedur- och livsmedelsstadgeområdena, leda till att endast hantering av varans nettovikt blir praktiskt möjlig. Frågan om bruttovikt eller nettovikt som beskattningsform bör omprövas i samband med att den nya livsmedelsstadgan träder i kraft.

Med hänsyn till att konsumentemballaget främst tjänar syftet att överbringa varorna i fullgott skick till konsumenten finns det motiv för att lämna konsumentemballaget utanför den påverkan som den särskilda varuskatten åstadkommer.

I: 1328 och II: 1543

I proposition nr 178 föreslås en omläggning av den särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror från värde- till viktskatt. Samtidigt föreslås en ändrad avgränsning av det skattepliktiga området.

Enligt förslaget kommer vissa matvaror som innehåller choklad att bli beskattade. Detta gäller viss färdig barnmat, chokladsås samt chokladpuddingar och andra efterrätter. Mat bör inte lyxbeskattas. Varor som har karaktär av matvaror bör därför undantagas från det skattepliktiga området.

Vissa chokladvaror, som i sig själva är skattefria, blir likväl belastade

med skatt genom att vid framställningen använda halvfabrikat är skattebelagda. Importerade varor kommer därigenom i en gynnad ställning om inte särskilda åtgärder vidtages för utjämning av skattebelastningen. Som exempel kan nämnas biscuits och wafers innehållande choklad, som till en del faller utanför det skattepliktiga området. För ett par år sedan belades importerade varor av detta slag med en särskild avgift som skulle utjämna skattebelastningen på i Sverige tillverkade bakverk.

En sådan skattekonstruktion är olämplig. Endast färdiga konsumtionsvaror bör beläggas med skatt, medan vid yrkesmässig tillverkning använda råvaror och halvfabrikat bör vara skattefria. Med en sådan utformning av skatten försvinner behovet av särskilda importavgifter för icke skattepliktiga färdigvaror.

I: 1329 och II: 1544

Försäljningsskatt utgår vid yrkesmässig försäljning inom landet av knutna mattor, naturpärlor och ädelstenar samt varor av ädel metall, av naturpärlor och av ädelstenar. Införes skattepliktiga varor till riket av importör som inte är registrerad som skattskyldig hos kontrollstyrelsen uttages skatten vid införseln. Skatten utgör 20 procent av beskattningsvärdet, som i princip är lika med försäljningsvärdet inklusive försäljningsskatt men exklusive mervärdesskatt. Intäkten av försäljningsskatten uppgick budgetåret 1968/69 till 52 milj. kr., varav cirka 45 milj. kr. föll på guldsmedsvaror och 7 milj. kr. på mattor.

Försäljningsskatten på guldsmedsvaror har länge utsatts för mycket stark kritik. Denna grundas i huvudsak på två omständigheter. För det första förekommer genom resande en omfattande införsel av obeskattade varor, vilken är till stort förfång för den svenska guldsmedsbranschen. För det andra innebär skatten en orimligt hård belastning för det konstnärliga ädelsmidet.

Svenska turister köper på utlandsresor guldsmedsvaror i betydande omfattning och inför dessa vid återkomsten till Sverige — i regel helt legalt — utan erläggande av tull och skatt.

På vissa utländska turistorter med många svenska besökande finns svenskägda guldsmedsaffärer som säljer i Sverige tillverkade och kontrollstämplade men givetvis icke försäljningsbeskattade guld- och silvervaror.

Självfallet har möjligheten att kringgå beskattningen genom inköp i utlandet och skattefri införsel till Sverige haft ogynnsamma verkningar på den svenska guldsmedsbranschen. Den skattepliktiga försäljningen av guldsmedsvaror har under senare år oavlåttligt minskat och är nu mindre än i början av 1960-talet. Kvantiteten av mynt- och justeringsverket kontrollstämplade varor har under tiden 1964—1969 minskat med omkring 40 procent för såväl guld- som silvervaror. Guldsmedsbranschens förbrukning av finguld har under samma tid gått ned med i det närmaste 50 procent.

Vissa åtgärder har vidtagits för att motverka den skattefria införseln, bl. a. genom förbud för skattefri försäljning ombord på fartyg i internordisk trafik och genom inskränkningar i den skattefria försäljningen ombord på flygplan. Sådana åtgärder har emellertid begränsad effekt och löser inte problemet. Punktskatteutredningen konstaterar i sitt betänkande:

Vi har inte heller funnit någon skatteteknisk lösning av detta problem och får därmed konstatera att i förevarande hänseende försäljningsskatten är behäftad men inte oväsentliga olägenheter och att kritiken mot skatten på denna punkt har fog för sig.

Det konstnärliga ädelsmidet drabbas hårt av försäljningsskatten genom att denna är en värdeskatt, som belastar ej blott materialet utan även det konstnärliga arbetet. Därigenom blir sådana konstföremål hårdare beskattade än standardiserade och fabriksmässigt framställda ädelmetallvaror. Frågan om beskattningen av det konstnärliga ädelsmidet behandlades av 1967 års riksdag, och bevillningsutskottet uttalade sig då för en jämkning av skatten på arbeten av detta slag, t. ex. genom en regel om nedsättning av beskattningsvärdet.

Punktskatteutredningen har övervägt olika möjligheter att lindra beskattningen av det konstnärliga ädelsmidet men har nödgats konstatera att det inte varit möjligt att finna någon godtagbar lösning.

Av det anförda framgår att försäljningsskatten på guldsmedsvaror är behäftad med allvarliga brister. Punktskatteutredningen har inte kunnat anvisa några vägar att undanröja bristerna. Skatten bör under sådana förhållanden avvecklas snarast möjligt.

Som ovan nämnts avkastade skatten budgetåret 1968/69 cirka 45 milj. kr. Intäkten av skatten torde därefter ha sjunkit något. Ett avskaffande av skatten betyder inte att statens skatteintäkter minskar med samma belopp. Den försäljningsökning inom guldsmedsbranschen som kan väntas till följd av en sådan åtgärd kommer att leda till ökade intäkter av mervärdeskatt. En förbättrad lönsamhet inom branschen kommer att öka statens intäkter av inkomstskatt. Hur stor nettominskningen av statens skatteinkomster kommer att bli är svårt att bedöma, men uppenbarligen är beloppet inte så stort, att statsfinansiella skäl kan utgöra ett hinder för skattens avskaffande, i varje fall inte sedan riksdagen nyligen beslutat om betydande inkomstförstärkningar utöver vad som beräknats i budgeten. Slutligen bör framhållas att den minskning av turistinköpen utomlands som kan väntas bli en följd av skattens avskaffande kommer att förmånligt påverka vår bytesbalans med utlandet.

Försäljningsskatten på knutna mattor är numera svår att motivera. Förvärvet av en knuten matta är inte längre att anse som något så exklusivt att det måste särskilt beskattas. Skatten träffar nästan uteslutande mattor som importeras från utvecklingsländer, och beskattningen strider därigenom mot den strävan att underlätta införseln av varor från dessa länder som kom-

mit till uttryck i andra sammanhang. I jämförelse med skatten på guldsmedsvaror ger skatten på mattor obetydlig avkastning. Försäljningsskatten på knutna mattor bör därför avskaffas samtidigt med försäljningsskatten på guldsmedsvaror.

Pälsvaruskatten utgår som styckeskatt på beredning av pälskinn inom landet och som värdeskatt på importerade pälsvaror. För den styckeskatt som utgår vid pälsberedning inom landet fastställes skattesatserna tre gånger årligen. De skall motsvara 10 procent av det beräknade värdet av ifrågavarande skinnslag vid utlämning från beredningsstället. Värdeskatten vid import utgör 10 procent för beredda lösa skinn och 8 procent för hop-sydda skinn. För varor av pälskinn och kläder av textilmaterial med pälsbesättning varierar skatten mellan 2 och 6 procent. Intäkten av pälsvaruskatten uppgick budgetåret 1968/69 till 11,4 milj. kr.

Trots att man sökt utforma skatten så, att den skulle belasta inhemska och importerade varor i stort sett lika, innehåller beskattningen utan tvivel ett protektionistiskt element som strider mot våra förpliktelser enligt EFTA-konventionen. Vid en undersökning som gjordes av EFTA-rådet 1967 i syfte att utröna om medlemsstaternas indirekta skatter var utformade i överensstämmelse med konventionens bestämmelser riktades anmärkning mot den svenska pälsvaruskatten i följande två avseenden:

1) dyra importerade skinn kan i vissa fall komma att belastas med högre skatt än i Sverige beredda skinn, 2) skatten vid import av färdigvaror kan i vissa fall skilja sig från skatten på motsvarande inhemska varor.

I anledning härav har EFTA:s råd rekommenderat Sverige att ändra pälsvaruskatten så att nämnda olikheter i beskattningen undanröjs.

Punktskatteutredningen har vid sina överväganden funnit att det inte är möjligt att utforma pälsvaruskatten på sådant sätt att den samtidigt uppfyller kraven på enkelhet och säkerhet i tillämpningen och EFTA-konventionens förpliktelser i fråga om likabehandling av importerade varor. Med hänsyn därtill och med beaktande av den relativt ringa avkastningen av skatten har utredningen ifrågasatt om inte pälsvaruskatten bör avvecklas.

Enär det sålunda klarlagts att det inte är möjligt att utforma pälsvarubeskattningen så att den motsvarar de krav som uppställs i EFTA-konventionen, anser vi det vara en självklar konsekvens av vårt medlemskap i EFTA att pälsvaruskatten avvecklas utan onödigt dröjsmål.

I: 1326

I propositionen föreslås att den särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror läggs om från nuvarande värdebeskattning till en viktbeskattning med en enhetlig skattesats om 2 kr. 20 öre per kg av varans vikt, inklusive detaljhandelsemballage. Mot en dylik teknisk omläggning av skatten från värdeskatt till viktskatt har motionären intet att erinra.

Punktskatterna på speciella varuområden är emellertid en ytterst känslig

skatteform. Det är sålunda förenat med svårigheter att skapa konkurrensneutralitet, vartill skattebelastningen i många fall pressar tillbaka omsättningen, äventyrar företagens räntabilitet och försvagar konkurrenskraften gentemot utlandet. Punktskattesystemet har slutligen även kommit i ett nytt läge genom den skärpta mervärdeskatten. Produkterna får vidkännas en betungande skatt på skatten. Som ett led i strävandena att åstadkomma en rättvisare och rimlig beskattning borde en avveckling av punktskatterna enkannerligen den i propositionen behandlade särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror rätteligen ha övervägts. Med hänsyn till den statsfinansiella situationen torde dock slopandet av sist angivna skatt för dagen knappast låta sig göra. Varje skärpning av skatten måste emellertid undvikas för att icke öka olägenheterna. En ur statsfinansiell synvinkel obetydlig reducering av den föreslagna skattesatsen torde i stället vara att förorda.

Genom en dylik reducering skulle förslaget menliga inverkan på konkurrensläget i någon mån motverkas, företagets avsättning och därmed selsättningen främjas. Den alltför starka belastningen på de billigare konfektyrvaror som övergången till viktsskatt innebär skulle dessutom mildras. Det har ifrågasatts — med tanke på de konsekvenser, som övergången till viktsskatt eljest skulle få för konfektyrvarorna — att skatten borde differentieras med en högre och en lägre skattesats, vilket å andra sidan skulle medföra praktiska svårigheter från kontrollsynpunkt. Motionären kan därför inte tillstyrka en sådan åtgärd.

Övergången till en enhetlig viktsskatt synes vara att föredraga. Skattesatsen bör reduceras till 2 kr. per kg.

Motionären utgår ifrån att statsverkets inkomster av skatten därigenom inte skulle bli mindre utan snarare större genom att omsättningsvolymen skulle hållas uppe.

Utskottets yttrande

I propositionen föreslås att den särskilda varuskatten på choklad- och konfektyrvaror den 1 januari 1971 läggs om från värdeskatt till viktsskatt. F. n. utgår skatten med 50 % av varans pris vid försäljning i större poster till grossist. Viktsskatten är avsedd att utgå med 2 kr. 20 öre per kg skattepliktig vara, detaljhandelsemballaget inräknat. Dessutom föreslås smärre justeringar av det skattepliktiga varuområdet och därav föranledda följdändringar. Skatteutfallet beräknas bli oförändrat.

Vad först gäller frågan om det skattepliktiga varuområdet har utredningens förslag, som innebär en klarare och mer systematiserad avgränsning av området, i huvudsak godtagits av remissinstanserna och förslaget biträds av departementschefen. Endast generaltullstyrelsen har på denna punkt varit av annan uppfattning, och de invändningar ämbetsverket rest

framförs också i motionerna I: 1328 och II: 1543. Det mest långtgående yrkandet i dessa motioner avser avveckling av skatten på blockchoklad och liknande halvfabrikat. En sådan åtgärd skulle enligt motionärernas mening bl. a. medföra den fördelen att särskilda importavgifter inte behöver tas ut på icke skattepliktiga färdigvaror av typen biscuits och wafers.

I samband med införandet av den nu gällande avgiften vid införsel av vissa bakverk hade utskottet att ta ställning till ett likartat motionsyrkande men avvisade då förslaget med hänsyn bl. a. till det skattebortfall och de administrativa svårigheter som en avveckling av skatten på halvfabrikat skulle medföra. Då utskottet inte kan finna att några nya omständigheter åberopats i motionerna vidhåller utskottet sin tidigare ståndpunkt.

Motionärerna vänder sig också mot att vissa matvaror kommer att beskattas enligt förslaget. Detta skulle gälla viss färdig barnmat, chokladsås samt chokladpuddingar och andra efterrätter.

Utskottet delar inte motionärernas uppfattning att dessa varor bör undantas med hänsyn till att de kan betraktas som livsmedel. En gränsdragning inom livsmedelssektorn på en dylik grund ter sig vanskelig. Frågan bör emellertid uppmärksammas från andra utgångspunkter. Den särskilda varuskatten har konstruerats så att den i första hand skall bäras av sötvarubranschen, där någon tillverkning eller import av de nämnda varorna inte förekommer. Det kan emellertid inte uteslutas att andra sektorer av livsmedelsbranschen i viss omfattning kan tänkas producera eller importera efterrätter och liknande produkter. Följden skulle kunna bli ett administrativt merarbete som inte står i proportion till de förhållandevis obetydliga skatteinkomster som förslaget i denna del kan väntas medföra. Då frågan bör närmare undersökas och dess betydelse inte överdrivas har utskottet inte nu velat framlägga något förslag till ändring av varuområdet. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Maj:t i samband med behandlingen av de delar av utredningsförslaget som inte tas upp i den förevarande propositionen också överser frågan om ytterligare begränsningar av det skattepliktiga varuområdet. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I: 1328 och II: 1543 i denna del, medan utskottet, såvitt avser motionerna i övrigt, avstyrker bifall till desamma.

Allmän enighet torde råda om att den nuvarande värdeskatten på choklad- och konfektyrvaror inte kan bibehållas på grund av de konkurrenssnedvridningar som den förorsakar. Branschen i sin helhet godtar därför förslaget om övergång till viktsskatt. Däremot är meningarna delade om viktsskattens utformning, vilket kommit till uttryck i såväl motioner som framställningar till utskottet.

Kritiken mot förslaget har gällt dels den enhetliga skattesatsen, dels det förhållandet att detaljhandelsemballaget skall inräknas i beskattningsvikten. Utskottet har också fått del av opinionsyttringar till förmån för en enhetlig skattesats. De som yrkar på en differentiering av skattesatsen före-

träder genomgående importörernas eller karamelltillverkarnas intressen, medan företrädarna för chokladindustrin förordar en enhetlig skattesats.

Denna gruppering av meningsyttringarna beror självfallet på att en enhetlig skattesats, vid oförändrat totalt skatteuttag, medför en i förhållande till nuvarande värdeskatt ökad skattebelastning för sockerkonfektyrerna, som genomsnittligt är billigare än chokladvarorna. Dessa får alltså en motsvarande skattelättnad. Om man anser viktskatten vara mera neutral än värdeskatten kan man också göra gällande att sockerkonfektyrerna favoriserats av värdeskatten.

I motionerna I: 1327 och II: 1546 yrkas i första hand att skattesatsen per kg skall utgöra för sockerkonfektyrer 1 kr. 50 öre och för chokladvaror 2 kr. 50 öre och att skatten skall räknas på varans nettovikt. Motionärerna befarar att förslaget i propositionen bl. a. kommer att medföra strukturella förändringar som kan få från lokaliseringssynpunkt ogynnsamma effekter.

Med hänsyn till att prisspridningen är förhållandevis stor bland både sockerkonfektyrer och chokladvaror kommer en differentiering av skattesatsen endast att innebära att man överför skatteförändringarna från vissa tillverkargrupper till andra. När man bedömer situationen för tillverkarna av sockerkonfektyrer bör man inte bortse från att övergången till viktskatt torde medföra särskilda fördelar för denna grupp. Värdeskatten har genom sin konstruktion erbjudit importen förmåner, som speciellt kommit att utnyttjas i fråga om sockerkonfektyrerna. På grund bl. a. härav har de importerade sockerkonfektyrernas marknadsandel ökat starkt. Viktskattens införande kan enligt utskottets mening väntas medföra att importen får en mindre gynnad ställning. Till stöd för detta antagande vill utskottet hänvisa till erfarenheterna från Danmark. Då man i början av 1969 där införde en enhetlig viktskatt, i det närmaste dubbelt så hög som den i propositionen föreslagna, gjorde de danska tillverkarna av sockerkonfektyrer samma invändningar som nu framförts i motionerna. De hävdade att de skulle bli tvungna att upphöra med sina rörelser. De danska myndigheterna har senare följt upp verkningarna av skattereformen och därvid kunnat konstatera att de från branschhåll befarade effekterna helt uteblivit och att den inhemska produktionen för närvarande ökar. På grund av dessa erfarenheter finns det anledning förmoda att en differentierad skattesats mera skulle gynna importen än den svenska tillverkningen av sockerkonfektyrer. Utskottet anser sålunda farhågorna för ogynnsamma verkningar av en enhetlig skattesats överdrivna. Med hänsyn härtill och då utskottet bedömer de administrativa och kontrolltekniska svårigheterna vid en differentierad skattesats som betydande avstyrker utskottet motionerna I: 1327 och II: 1546 i vad de avser yrkande om skilda skattesatser.

För den händelse riksdagen inte biträder yrkandet om differentiering begär motionärerna alternativt en prövning av beskattningens höjd i syfte

att få en enhetlig skatt om högst 1 kr. 80 öre per kg. I motionen I: 1326 yrkas att skattesatsen från början skall fastställas till 2 kr. per kg.

Med anledning av dessa yrkanden vill utskottet erinra om att förslaget i propositionen endast avser en teknisk omläggning av beskattningen av sötvaror. Det får enligt utskottets mening bedömas som uteslutet att för närvarande — mot bakgrunden av de skattes kärpningar som höstriksdagen nyligen av finanspolitiska skäl beslutat — överväga lättnader i beskattningen av sötsaker. Utskottet avstyrker alltså dessa yrkanden.

Som utskottet tidigare nämnt har också framförts yrkanden om att skatten skall räknas på varans nettovikt och inte — som i propositionen föreslås — även på vikten av detaljhandelsemballaget. Som motivering för detta yrkande har i motionerna I: 1325 och II: 1545 främst åberopats önskemålet att åstadkomma samordnade nordiska regler på detta område. Motionärerna hänvisar till att Nordiska rådets presidium uttalat sig för en sådan samordning. Frågan behandlas också i motionerna I: 1327 och II: 1546. För beskattning efter nettovikt åberopas vidare att livsmedelsstadgan i vissa fall kommer att föreskriva angivande av nettovikt på förpackningarna. Det har från en företrädare för chokladindustrin också gjorts gällande att vissa olikheter i beskattningen skulle kunna uppstå genom den föreslagna utformningen.

Det främsta skälet för att skatt efter bruttovikt valts är givetvis det förhållandet, att värdet av emballaget inräknas i beskattningsvärdet vid nuvarande värdebeskattning. Härtill kommer att utjämningskatt också utgår på emballaget.

Enligt utskottets mening är det från skatteteknisk synpunkt likgiltigt om man väljer brutto- eller nettovikt som underlag för skatteberäkningen. Den särskilda varuskatten är en för konsumenten dold skatt som erläggs av tillverkare eller importörer, och dessa har lika lätt att redovisa efter båda systemen. För det nordiska varuutbytet eller från konsumentsynpunkt är således valet av beskattningsvikt utan nämnvärd betydelse. Farhågorna för ojämnheter i beskattningen vid den nu föreslagna formen bedömer utskottet som ogrundade. Eftersom den i propositionen föreslagna skattesatsen är beräknad på varuvikt inklusive emballage, måste en övergång till nettovikt medföra en uppräknings av skattesatsen för att skatteresultatet skall bli oförändrat. Emballaget kan beräknas motsvara ca 7 % av den genomsnittliga varuvikten. Skattesatsen borde därför vid övergång till nettoviktsbeskattning höjas från 2 kr. 20 öre till 2 kr. 35 öre per kg. Med hänsyn till att chokladvarorna genomgående torde ha väsentligt tyngre emballage än sockerkonfektyrerna skulle en beskattning efter nettovikt gynna chokladvarorna på sockerkonfektyrernas bekostnad. På grund av att utskottet inte anser sig kunna tillstyrka olika skattesatser för de två huvudgrupperna finner utskottet det inte heller lämpligt att i samband med viktskattens införande förorda en ytterligare omfördelning av beskattningen till nackdel

för sockerkonfektyrerna. Viktskatten på emballaget kan emellertid väntas medverka till att chokladindustrin så långt möjligt minskar emballagevikterna. Därför torde en övergång till nettoviktsbeskattning bli lättare att genomföra i ett senare skede, exempelvis vid en justering av skattesatsen på grund av penningvärdeförändringar. Utskottet, som ställer sig positivt till yrkandet om en nordisk samordning av dessa beskattningsregler, rekommenderar alltså att verkningarna av omläggningen i övrigt avvaktas, innan en övergång till nettoviktsbeskattning äger rum. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna i förevarande del.

Med anledning av propositionen har i motionerna I: 1329 och II: 1544 yrkats avveckling av försäljningsskatten och pälsvaruskatten. Motionärerna åberopar som skäl för en sådan åtgärd främst de olägenheter av dessa skatter som punktskatteutredningen redovisat.

Utskottet hade under innevarande års vårriksdag anledning att behandla yrkanden om avveckling av nämnda punktskatter och förutsatte då att departementschefen i samband med behandlingen av 1969 års punktskatteutrednings första betänkande skulle ta ställning till frågan om punktskatternas framtida ställning. Utskottet uttalade liksom tidigare att just de i motionerna avsedda skatterna borde kunna påräkna viss prioritet i fråga om avveckling med hänsyn till de besvärande konsekvenser de medförde. Punktskatteutredningens överväganden kan i huvudsak anses bekräfta utskottets tidigare bedömning. Att departementschefen nu avvisar kraven på punktskatteavveckling får enligt utskottets mening ses som en ekonomisk bedömning och inte som ett ställningstagande till utredningens synpunkter på pälsvaruskatten och försäljningsskatten. Utskottet har tidigare, då avvecklingsfrågan förts fram i anslutning till mera omfattande skattepolitiska reformer funnit att andra åtgärder än en punktskatteavveckling borde ges företräde. Med anledning av det nu åter framförda yrkandet om avveckling av skatterna på pälsvaror, guldsmedsvaror och äkta mattor vill utskottet uttala att de berörda branscherna bör — i samband med behandlingen av de frågor som tagits upp av punktskatteutredningen men som inte behandlas i den förevarande propositionen — få ett definitivt besked, om dessa skatter skall helt eller delvis bibehållas. Enligt utskottets mening bör såvitt möjligt ekonomiskt utrymme skapas för en avveckling. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat yrkandena i motionerna I: 1329 och II: 1544.

Utskottet vill slutligen också förorda vissa smärre ändringar i och kompletteringar av de i propositionen framlagda författningsförslagen. Sälunda bör ingressen till förslaget rörande den särskilda varuskatten kompletteras med uppgift om att ändringen i 8 § endast avser de två första momenten i paragrafen. I förslaget om ändring i utjämningskatteförordningen bör bland de i 2 § under b) angivna varorna också upptas mandelmassor i likhet med vad som föreslås i fråga om undantaget från gruppen sockerkonfektyrer i varuförteckningen till förordningen om särskild varuskatt. Genom in-

förändret av viktskatt för choklad- och konfektyrvarorna blir bestämmelsen i 10 § utjämningskatteförordningen överflödig och paragrafen bör därför upphöra att gälla. Skulle — mot förmodan — genom en utvidgning av den särskilda varuskatten behov av ett motsvarande stadgande senare uppkomma, bör bestämmelsen tas in i förordningen om särskild varuskatt. Vad slutligen gäller förordningen om avgift vid införsel av vissa bakverk föreslås i propositionen inte någon ändring av avgiften, som f. n. utgår med 2 kr. för kilogram choklad som ingår i varan. Enligt utskottets mening finns inte anledning att i samband med införandet av en inhemsk viktskatt på chokladvaror låta denna avgift utgå med lägre belopp än viktskatten. I stället kan — med hänsyn till att viktskatten räknas på varan inklusive detaljhandelsemballage, medan avgiften utgår på chokoladens nettovikt — skäl anföras för att avgiften skall sättas något högre än viktskatten. Utskottet nöjer sig dock med att förorda att avgiften nu bestäms till samma belopp som viktskatten. Vid en eventuell senare övergång till beskattning av chokladvarorna efter nettovikt kan man lättare få en mera fullständig överensstämmelse mellan dessa bestämmelser.

Mot de till bevillningsutskottet hänvisade delar av propositionen, som i det föregående inte tagits upp till särskild behandling, har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Utskottets hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen

A) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 178, såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet, antar de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning om ändring i förordningen (1941:251) om särskild varuskatt med den ändringen, att ingressen erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, att 3, 6 och 8 §§ förordningen (1941:251) om särskild varuskatt samt bilagan till förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas, att 3 och 6 §§ samt 8 § 1 och 2 mom. förordningen (1941:251) om särskild varuskatt samt bilagan till förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

2) förordning om ändring i förordningen (1960:258) om utjämningskatt å vissa varor med de ändringar

dels att ingressen erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen (1960:258) om utjämningskatt å vissa varor skall ha nedan angivna lydelse.

dels att 2 § erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

Utjämningskatt skall utgå för

a) choklad- och konfektyrvaror, som äro skattepliktiga enligt förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt;

b) fondantmassor, pastor och andra liknande halvfabrikat, innehållande mindre än 80 viktprocent sötningsmedel, i bulk, i tulltaxan den 12 januari 1968 (nr 25) hänförliga till tulltaxenummer 17.04;

c) wafers och ————— och starköl.

3) förordning om ändring i förordningen (1968:361) om avgift vid införsel av vissa bakverk med de ändringar

dels att ingressen erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen (1968:361) om avgift vid införsel av vissa bakverk skall ha nedan angivna lydelse.

dels att 2 § erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas i *fråga om* förordningen (1960:258) om utjämningskatt å vissa varor

dels att 10 § skall upphöra att gälla,

dels att 2 § skall ha nedan angivna lydelse.

(Utskottets förslag)

2 §.

Utjämningskatt skall utgå för

a) choklad- och konfektyrvaror, som äro skattepliktiga enligt förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt;

b) fondantmassor, *mandelmassor*, pastor och andra liknande halvfabrikat, innehållande mindre än 80 viktprocent sötningsmedel, i bulk, i tulltaxan den 12 januari 1968 (nr 25) hänförliga till tulltaxenummer 17.04.

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas, att 1 och 2 §§ förordningen (1968:361) om avgift vid införsel av vissa bakverk skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Utskottets förslag)

2 §.

Avgiften utgår med 2 kronor för kilogram choklad som ingår i varan. Avgiften utgår med 2 kronor 20 öre för kilogram choklad som ingår i varan.

4) bemyndigar Kungl. Maj:t att vidta förordade ändringar i tulltaxan (1968: 25) och att utfärda föreskrifter för förordad restitution av särskild varuskatt i fråga om viss export;

B) att riksdagen avslår följande motioner, nämligen

1) motionerna I: 1325 och II: 1545,

2) motionerna I: 1327 och II: 1546,

3) motionerna I: 1328 och II: 1543,

4) motionerna I: 1329 och II: 1544,

5) motionen I: 1326,

i den mån motionerna inte kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 1 december 1970.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herr John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Tistad (fp), Wärnberg (s), Sundin (cp), Gösta Jacobsson* (m), Paul Jansson (s), Stadling (s), Karl Pettersson* (m) och Österdahl (fp); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Wikner* (s), Larsson i Umeå (fp), Andersson i Södertälje (s), Sundkvist (cp), Marcusson (s), Green (s) och Gustavsson i Nässjö (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

Beträffande varuområdet

1) av herrar *Tistad* (fp), *Österdahl* (fp) och *Larsson* i Umeå (fp).

Beträffande skattesatsen

2) av herrar *Sundin* (cp), *Gösta Jacobsson* (m), *Karl Pettersson* (m), *Magnusson* i Borås (m), *Eriksson* i Bäckmora (cp) och *Sundkvist* (ep).

Beträffande beskattningsvikten

3) av herrar *Tistad* (fp), *Sundin* (cp), *Gösta Jacobsson* (m), *Karl Pettersson* (m), *Österdahl* (fp), *Magnusson* i Borås (m), *Eriksson* i Bäckmora (cp), *Larsson* i Umeå (fp) och *Sundkvist* (cp).

Beträffande avveckling av försäljningsskatten och pälsvaruskatten

4) av herrar *Tistad* (fp), *Gösta Jacobsson* (m), *Karl Pettersson* (m), *Österdahl* (fp), *Magnusson* i Borås (m) och *Larsson* i Umeå (fp), vilka dels anfört följande:

”Försäljningsskatten på guldsmedsvaror har länge utsatts för stark kritik. Denna grundas i huvudsak på två omständigheter. För det första förekommer genom resande en omfattande införsel av obeskattade varor, vilken är till stort förfång för den svenska guldsmedsbranschen. För det andra innebär skatten en orimligt hård belastning för det konstnärliga ädelsmidet.

Punktsskatteutredningen konstaterar i fråga om den skattefria införseln i sitt betänkande:

Vi har inte heller funnit någon skatteteknisk lösning av detta problem och får därmed konstatera att i förevarande hänseende försäljningsskatten är behäftad med inte oväsentliga olägenheter och att kritiken mot skatten på denna punkt har fog för sig.

Punktsskatteutredningen har övervägt olika möjligheter att lindra beskattningen av det konstnärliga ädelsmidet men har nödgats konstatera att det inte varit möjligt att finna någon godtagbar lösning.

Av det anförda framgår att försäljningsskatten på guldsmedsvaror är behäftad med allvarliga brister. Punktsskatteutredningen har inte kunnat anvisa några vägar att undanröja bristerna. Skatten bör under sådana förhållanden avvecklas snarast möjligt.

Skatten avkastade budgetåret 1968/69 cirka 45 milj. kr. Intäkten av skatten torde därefter ha sjunkit något. Ett avskaffande av skatten betyder inte att statens skatteintäkter minskar med samma belopp. En förbättrad lönsamhet inom branschen kommer att öka statens intäkter av andra skatter. Hur stor nettominskningen av statens skatteinkomster kommer att bli är svårt att bedöma, men uppenbarligen är beloppet inte så stort, att statsfinansiella skäl kan utgöra ett hinder för skattens avskaffande.

Försäljningsskatten på knutna mattor är numera svår att motivera. Förvärvet av en knuten matta är inte längre att anse som något så exklusivt att det måste särskilt beskattas. Skatten träffar nästan uteslutande mattor som importeras från utvecklingsländer, och beskattningen strider därigenom mot den strävan att underlätta införseln av varor från dessa länder som kommit till uttryck i andra sammanhang. I jämförelse med skatten på guldsmedsvaror ger skatten på mattor obetydlig avkastning. Försäljningsskatten på knutna mattor bör därför avskaffas samtidigt med försäljningsskatten på guldsmedsvaror.

Pälsvaruskatten utgår som styckeskatt på beredning av pälskinn inom landet och som värdeskatt på importerade pälsvaror. För den styckeskatt som utgår vid pälsberedning inom landet fastställs skattesatserna tre gånger årligen. De skall motsvara 10 procent av det beräknade värdet av ifrågavarande skinnslag vid utlämning från beredningsstället. Värdeskatten vid import utgör 10 procent för beredda skinn och 8 procent för hopsydda skinn. För varor av pälskinn och kläder av textilmaterial med pälsbesättning varierar skatten mellan 2 och 6 procent. Intäkten av pälsvaruskatten uppgick budgetåret 1968/69 till 11,4 milj. kr.

Trots att man sökt utforma skatten så, att den skulle belasta inhemska och importerade varor i stort sett lika, missgynnar den i vissa fall importen och i andra fall den inhemska skinnberedningen. Vid en undersökning som gjordes av EFTA-rådet 1967 i syfte att utröna om medlemsstaternas indirekta skatter var utformade i överensstämmelse med konventionens bestämmelser riktades anmärkning mot den svenska pälsvaruskatten i följande två avseenden:

1) dyra importerade skinn kan i vissa fall komma att belastas med högre skatt än i Sverige beredda skinn, 2) skatten vid import av färdigvaror kan i vissa fall skilja sig från skatten på motsvarande inhemska varor.

I anledning härav har EFTA:s råd rekommenderat Sverige att ändra pälsvaruskatten så att nämnda olikheter i beskattningen undanröjs.

Punktskatteutredningen har vid sina överväganden funnit att det inte är möjligt att utforma pälsvaruskatten på sådant sätt att den samtidigt uppfyller kraven på enkelhet och säkerhet i tillämpningen och EFTA-konventionens förpliktelser i fråga om likabehandling av importerade varor. Med hänsyn därtill och med beaktande av den relativt ringa avkastningen av skatten har utredningen ifrågasatt om inte pälsvaruskatten bör avvecklas.

Enär det sålunda klarlagts att det inte är möjligt att utforma pälsvarubeskattningen så att den motsvarar de krav som uppställts i EFTA-konventionen, anser vi det vara en självklar konsekvens av vårt medlemskap i EFTA att pälsvaruskatten avvecklas utan onödigt dröjsmål.

dels ansett att utskottet under punkten B 4 bort hemställa, att riksdagen med bifall till motionerna I: 1329 och II: 1544 antar följande

A) Förslag

till

Förordning

om upphävande av förordningen (1948: 85) om försäljningsskatt

Härigenom förordnas, att förordningen (1948: 85) om försäljningsskatt skall upphöra att gälla dagen efter den, förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

B) Förslag

till

Förordning

om upphävande av förordningen (1943: 477) om skatt å vissa pälsvaror

Härigenom förordnas, att förordningen (1943: 477) om skatt å vissa pälsvaror skall upphöra att gälla dagen efter den, förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

5) av herrar *Sundin* (cp), *Eriksson* i Bäckmora (cp) och *Sundkvist* (cp).